

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСОБИСТІСНОЇ ЗНАЧИМОСТІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Андрій ТИТОВИЧ

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

Актуальність. Фізична культура, маючи величезний потенціал не тільки в аспекті поліпшення фізичної підготовленості, здоров'я, але і як засіб формуючого впливу на особистість студента, як ніяка інша діяльність може бути спрямована на вирішення ряду психофізичних, соціально – психологічних, естетичних завдань [3, 6, 7].

У контексті дослідження особистісно орієнтована фізична культура розглядається як умова гармонійного особистісного розвитку студента, яка відповідає індивідуальним особливостям і можливостям, що перетворюють його з активного суб'єкта освітньої діяльності, здатного перебудовувати її у відповідності зі своїми потребами, мотивами, інтересами саморозвитку.

На сьогодні інноваційна діяльність у контексті елективної фізичної культури, яка орієнтована на покликання студента як самоцінності, через суб'єктний досвід, що сприймає педагогічні впливи. [1, 5, 7] І хоча розроблені технології досить широко застосовуються при викладанні різних навчальних дисциплін, у практиці фізичного виховання вони не знайшли ще достатньої реалізації.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства істотно зросли вимоги до підготовки майбутніх фахівців. Вони повинні володіти не тільки системою соціально-професійних знань, умінь і навичок, але і мати багатий внутрішній потенціал особистісних якостей, що сприяють самореалізації і самоосвіті. Реальні перетворення у вищій школі знайшли своє відображення в переосмисленні, перегляді і переоцінці концепції розвитку вітчизняної системи професійної підготовки у ВНЗ. Вона спрямована на цілісне формування особистості студента і знаходить гуманістичний, творчий характер [2, 7]. Створення нових освітніх стандартів і професійно-освітніх програм відобразилось і на фізичному вихованні.

Фізичний розвиток як процес становлення особистості в процесі занять фізичними вправами одержало наукове обґрунтування в теорії і методиці фізичного виховання (В.К. Бальсевич, В.М. Выдрин, Л.П. Матвеев і ін.).

У роботах Е.П. Ильина, Л.И. Лубышевой, Н.В.Пешкова проблема особистісної орієнтації в процесі фізичного виховання одержала глибоке теоретичне обґрунтування.[2;7;8]

Мета дослідження. Виявити позитивні та негативні якості існуючого вузівського фізичного виховання в системі вищої педагогічної освіти.

Результатів дослідження та їх обговорення. Навчальні програми з фізичної культури передбачають мотиваційно-ціннісне ставлення до фізичної культури, прагнення до здорового способу життя, фізичного самовдосконалення, потребу в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом [4].

При цьому передбачається, що формування мотивації повинно відбуватися і у навчальному процесі. Природно було б припустити, що, по-перше, молодь з вищою

освітою повинна мати практичні і теоретичні навички до самостійних занять фізичною культурою і спортом (особистісно орієнтована фізична культура), по-друге, мати розвинуту систему мотивів до занять фізичними вправами, до здорового способу життя, по-третє, мати певний рівень фізкультурної освіти.

Проте, як показують результати численних педагогічних досліджень, фізична культура у всій різноманітності своїх проявів не має для більшості студентів особистісної цінності [6, 9]. За даними Л.И. Лубышевой, тільки 21,8% займаються фізкультурно-оздоровчою діяльністю у вільний час. Але, на жаль, програми не передбачають конкретних критеріальних оцінок розвитку мотивації у студента. Дослідження проводилось на базі СумДПУ ім. А.С. Макаренка на кафедрі фізичного виховання. В ньому взяло участь 230 студентів. Аналізуючи в процесі дослідження результати контрольних нормативів протягом 2 навчальних років (2002-2003 навч. рік, 2003-2004 навч. рік), ми використовували таблицю розрахунків індивідуальної оцінки тестування, в якій можлива підсумкова оцінка 10-50 балів [4]. Підсумкову оцінку тестування ми порівнюємо зі шкалою оцінки результатів випробувань фізичної підготовленості (табл.1).

Таблиця 1

Шкала оцінки результатів випробувань фізичної підготовленості

Бали	Рівень фізичної підготовленості	Якісна оцінка рівня фізичної підготовленості
45-50	Високий	Відмінно
35-44	Вищий за середній	Добре
25-34	Середній	Задовільно
15-24	Нижчий за середній	Незадовільно
10-14	Низький	Погано

Результати випробувань ми реєструємо у загальну зведену відомість підсумкових оцінок фізичної підготовленості. Результати зведеної відомості відображені на (рис.1).

Проаналізувавши результати всіх нормативів фізичної підготовленості ми прийшли до висновку, що динаміка фізичної підготовленості студентів має звилеподібний характер (рис.1).

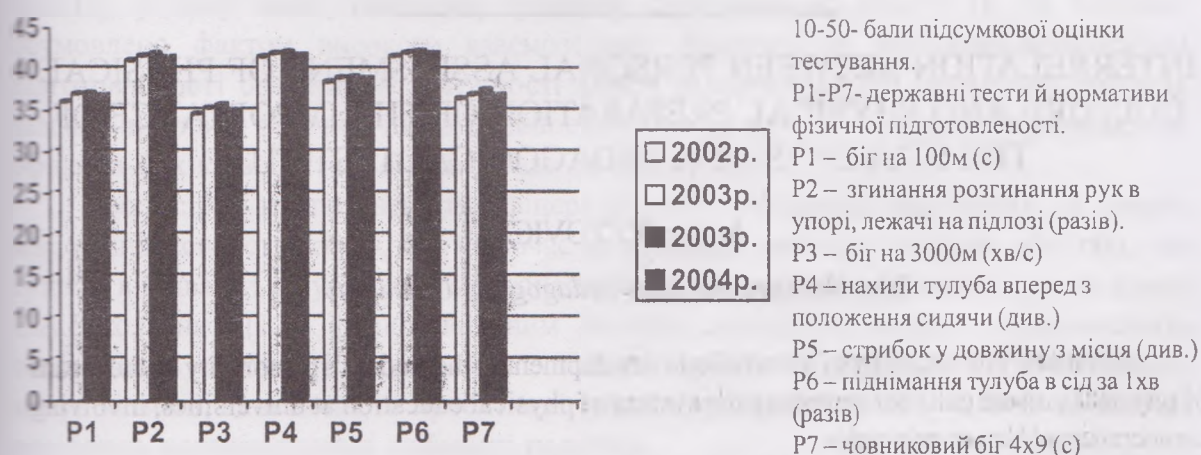

Рис.1. Динаміка середніх контрольних результатів студентів за період 2002-2003 навч. рік, 2003-2004 навч. рік

Висновки. Дворазові заняття на тиждень, на наш погляд, сприяють підтримці мінімально необхідного рухового режиму для нормального функціонування систем організму. Для одержання ефекту росту фізичної підготовленості необхідна опора на особистісно орієнтовану фізичну культуру, самостійні заняття (заняття в секціях). Таким чином, студентам необхідно не стільки уміння виконувати визначені нормативи, скільки уміння і бажання використовувати фізичну культуру собі на благо.

Література:

1. Бальсевич В.К. Концепція альтернативних форм організації фізичного виховання дітей і молодіжні // *Фізична культура: виховання, освіта, тренування*. – М., 1996. – № 1.
2. Видрин В.М. Неспеціальне (непрофесійне) фізкультурне формування студентів // *Теорія і практика фізичної культури*. – М., 1996. – № 5-6.
3. Ильина Т.А. Педагогика: курс лекцій. Уч. пос. для студ. педаг. ін-тів. М., 1984.
4. Комплексна робоча програма для вищих педагогічних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / Авт.-укл. А.І. Шматкова, Н.Д. Шошура, О.Р. Сидоренко, Т.Є.Криводуд. – Київ: НМЦ ВО; – Суми: СумДПУ, 2001.-163с.
5. Лубишева Л.И. Концепція фізкультурного виховання: методологія розвитку і технологія реалізації // *Фізична культура: виховання, освіта, тренування*. – 1996. – № 1.
6. Матвеев Л.П. Теорія і методика фізичної культури: Уч. для ін-тів фізичної культури. – М., 1991.
7. Пешкова Н.В., Алькова С.Ю. Організація особистісно – орієнтованого освітнього процесу по фізичній культурі в вузі // *Вузівська фізична культура і студентський спорт: стан і перспективи удосконалення: Матеріали регіональної науково-практичної конференції*.- Тюмень: Изд-во ТГУ, 2000.-С.11-13.
8. Столяров В.І., Іпатов Д.І. Проблема гуманізації сучасного спорту і шляхи її рішення / *Цінності спорту і шляхи його гуманізації*. М., 1996. Вип. 2. РГАФК.
9. Шаулин В.Н. Обучение двигательным актам с позиции гуманизации // *Фізична культура в школі*. М., 1994. № 2.

INTERRELATION BETWEEN PERSONAL ASSESSMENT OF PHYSICAL CULTURE AND PHYSICAL PREPARATION OF THE IMPORTANCE OF THE STUDENTS AT A PEDAGOGICAL INSTITUTE

Andrey TYTOVICH

Sumy Makarenko state Pedagogical University

Abstract. The necessity of the wholistic development of the student's personality by the means of physical culture calls for renewing the system of physical education at universities, involving democratic and human principles.

Key words: physical culture, physical preparation, personal assessment.
